

BEAT MÜLLER – MAART 2011

GEGEVENS
over de prelatuur
VAN HET OPUS DEI

Informatiebureau van de prelatuur van het Opus Dei in Nederland

www.opusdei.nl

Gegevens over het Opus Dei is een periodieke uitgave van het Informatiebureau van het Opus Dei, en is bedoeld voor de media. Het biedt een schematisch overzicht van de aard, geschiedenis en organisatie van deze prelatur van de Rooms-katholieke Kerk.

Meer actuele informatie kan men vinden op:

www.opusdei.org: website van de prelatur van het Opus Dei met actuele informatie en een nieuwsbrief. Te raadplegen in 30 talen.

www.josemariaescriva.info: informatie over de stichter van het Opus Dei: biografie, getuigenissen, op zijn inspiratie gestarte initiatieven, etc. Te raadplegen in verschillende talen

www.romana.org: Romana is het officiële bulletin van de prelatur dat halfjaarlijks verschijnt. De website geeft informatie over benoemingen in bestuursorganen, opening van nieuwe centra, activiteiten, etc. Te raadplegen in het Engels, Frans, Italiaans en Spaans.

www.escrivaworks.nl: website met alle in het Nederlands gepubliceerde boeken van Jozefmaria Escrivá. Te raadplegen in verschillende talen.

BEAT MÜLLER (Zwitserland, 1954), studeerde Duitse taal- en letterkunde en geschiedenis aan de Universiteit van Zürich en promoveerde in de theoretische taalwetenschap. Na nog een studie filosofie en theologie gevolgd te hebben werd hij in 1989 priester gewijd.

Informatiebureau van het
OPUS DEI IN NEDERLAND
Jacob Obrechtstraat 74; 1071 KP Amsterdam
tel. 020 671 58 37 fax 020 664 62 12
e-mail press@opusdei.nl
internet www.opusdei.nl

Informatiebureau van het
OPUS DEI IN BELGIË
Floridalaan 112 1180 Brussel
tel. (02) 3742430 fax (02) 3749461
e-mail brussels@opusdei.org
www.opusdei.be

INHOUD

1. Algemene beschrijving van het Opus Dei

- 1.1. Kenmerken en missie
- 1.2. Boodschap
- 1.3. Een historisch overzicht
- 1.4. De stichter, Jozefmaria Escrivá
- 1.5. Monseigneur Álvaro del Portillo, eerste opvolger
- 1.6. Monseigneur Javier Echevarría, de huidige prelaat

2. De gelovigen van de prelatuur

- 2.1. Priesters en leken
- 2.2. Toetreding tot de prelatuur
- 2.3. De vorming
- 2.4. Handelen in beroep en samenleving

3. Het Priestergenootschap van het Heilig Kruis

4. De medewerkers

5. Apostolische initiatieven

- 5.1. Voorbeelden van gemeenschappelijke projecten wereldwijd

6. Organisatie van de Prelatuur van het Opus Dei

- 6.1. Personele prelaturen
- 6.2. De Prelatuur van het Opus Dei
- 6.3. Bepalingen inzake het bestuur van de prelatuur
- 6.4. Structuur van de Prelatuur van het Opus Dei
- 6.5. Betrekkingen met de bisdommen
- 6.6. Financiële aspecten

7. Enkele gegevens

8. Bibliografie

- 8.1. Werken van de heilige Jozefmaria
- 8.2. Enkele publicaties over de stichter
- 8.3. Enkele studies over het Opus Dei

1. ALGEMENE BESCHRIJVING VAN HET OPUS DEI

1.1. Kenmerken en missie

Het Opus Dei is een personele prelatur van de Rooms-katholieke kerk. Het is op 2 oktober 1928 in Madrid gesticht door Jozefmaria Escrivá en heeft zijn centrale zetel in Rome.

Het doel van het Opus Dei is mee te werken aan de evangelische zending van de Kerk. Daartoe moedigt het alle christenen aan in hun dagelijkse omstandigheden in overeenstemming met het geloof te leven, met name door hun werk te heiligen.

Dit heiligen van het werk betekent werken in de geest van Jezus Christus: proberen het eigen werk zo goed mogelijk te doen, ter ere van God en ten dienste van de mensen. Zo wordt het werk een gelegenheid om God te ontmoeten, en biedt het de kans te werken aan persoonlijke groei en verbetering.

De belangrijkste activiteit van het Opus Dei ligt in het geven van geestelijke vorming en pastorale zorg aan zijn leden, zodat ieder lid, vanuit zijn eigen plaats binnen de Kerk en de samenleving, een persoonlijk en veelzijdig apostolaat kan ontwikkelen en in zijn eigen omgeving het ideaal van de universele oproep tot heiligheid kan verbreiden. De inzet van de gelovigen van het Opus Dei is dan ook niet beperkt tot een specifiek domein, maar is erop gericht op alle terreinen bij te dragen aan een christelijke oplossing van de problemen in de samenleving en te getuigen van het geloof.

1.2. Boodschap

Sinds het in 1928 is opgericht verkondigt het Opus Dei de boodschap dat alle gedoopten geroepen zijn heilig te worden in de uitvoering van hun werk en de vervulling van hun persoonlijke verplichtingen.

*“Een essentieel kenmerk van de geest van het Opus Dei is dat niemand van zijn plaats wordt gehaald, maar dat ieder zijn taken en plichten, zijn concrete opdracht in de Kerk en in de maatschappij, met de grootst mogelijke perfectie vervult.”*¹ Het Opus Dei is erop gericht de Kerk en de samenleving te dienen, door christenen aan te moedigen te streven naar heiligheid en het Evangelie bekend te maken. Het helpt hen de verantwoordelijkheden die hun persoonlijke roeping met zich meebrengt te ontdekken en deze, ieder op zijn eigen plaats in de samenleving, op zich te nemen.

De gelovigen van het Opus Dei zijn gewone burgers die zich in niets onderscheiden van hun medemensen; ze leven samen met iedereen en ze leren van iedereen.

Enkele kenmerken van de boodschap van het Opus Dei zijn:

Kinderen van God. *“Het goddelijk kinschap is het fundament van de geest van het Opus Dei”*² aldus de heilige Jozefmaria. De vorming die de prelatur geeft bevordert het vertrouwen in de goddelijke voorzienigheid, de eenvoud in de omgang met God. Ze leidt tot een diep besef van de waardigheid van ieder mens, tot broederschap, tot ware christelijke liefde voor de wereld en Gods schepping en tot innerlijke vrede en optimisme.

Liefde voor de vrijheid. De leden van het Opus Dei hebben dezelfde rechten en plichten als alle andere burgers. Binnen hun beroep of gezin, of op politiek, economisch of cultureel vlak

¹ *Gesprekken met Mgr. Escrivá*, nr. 16.

² *Als Christus nu langs komt*, nr. 64.

handelen zij vanuit vrijheid en persoonlijke verantwoordelijkheid, zonder dat zij de Kerk of het Opus Dei in hun beslissingen hoeven te betrekken, maar ook zonder te pretenderen dat hun overtuigingen de beste zijn, of het meest in overeenstemming met het geloof. Dat houdt in dat zij de vrijheid en de opvattingen van anderen respecteren.

In de door de prelatuur gegeven vorming wordt opgeroepen tot respect voor een legitiem pluralisme, zoals dat onder katholieken bestaat, in kwesties waarover door de Kerk geen bindende uitspraken zijn gedaan.

Het dagelijks leven. De christen is geroepen om te streven naar heiligheid, ofwel identificatie met Jezus Christus, in zijn gewone levensomstandigheden en dagelijkse bezigheden. Alle deugden zijn voor de christen belangrijk: het geloof, de hoop, de liefde, gedragen door menselijke deugden als edelmoedigheid, vlijt, rechtvaardigheid, loyaliteit, vreugde, oprechtheid, etc. Door het beoefenen van deze deugden vormt de gelovige zich naar Jezus Christus.

De heiligende waarde van het gewone leven maakt ook de kleine dingen, waar het leven zo vol van is, waardevol. *“De ‘grote’ heiligheid bestaat in het vervullen van de ‘kleine plichten’ van ieder moment”*³. Kleine dingen zijn bijvoorbeeld attenties, goede manieren, respect voor anderen, orde in materiële dingen, stipt zijn, etc. Wanneer hieraan aandacht besteed wordt uit liefde tot God, zijn ze van grote waarde voor het christelijk leven.

Het werk heiligen, zichzelf heiligen in het werk, heiligen door het werk. Het gewone werk heiligen betekent zich inzetten om dit met de grootst mogelijke menselijke perfectie te verrichten (dat wil zeggen, met deskundigheid en professionele integriteit) en tegelijkertijd strevend naar christelijke volmaaktheid (het werk doen uit liefde voor God en in dienst van de mensen).

Elk eerlijk werk, of dat in de ogen van de mensen belangrijk is of niet, is een gelegenheid God te verheerlijken en anderen te dienen.

Naasteliefde en apostolaat. De mensen van het Opus Dei zetten zich in om van hun christelijk geloof te getuigen tijdens hun dagelijkse activiteiten en in hun sociale relaties. Hun apostolaat richt zich zonder onderscheid tot alle mensen, en zij verrichten dit in de eerste plaats door zelf het goede voorbeeld te geven en vervolgens door erover te spreken. Deze ijver om Christus bekend te maken, die direct voortvloeit uit de naasteliefde (dat wil zeggen, het liefhebben van God boven alles en onze naaste als onszelf), is niet los te zien van het verlangen een bijdrage te leveren aan de oplossing van de materiële noden en de sociale problemen om ons heen.

Een leven van gebed en offer. De geest van het Opus Dei zet aan tot het leiden van een leven van gebed en boetedoening. Daartoe wordt aangeraden het tot een gewoonte te maken dagelijks te bidden, deel te nemen aan de H. Mis, te biechten, het Evangelie te lezen en overwegen, Onze Lieve Vrouw te vereren, etc.. Daarnaast is het belangrijk te leren offers te brengen, met name als men hierdoor zijn plichten beter kan vervullen en het leven voor andere mensen aangenamer kan maken, maar ook door af te zien van kleine genoegens, te vasten, minderbedeelden te steunen, etc.

Eenheid van leven. De vriendschap met God, de gewone bezigheden op het werk, in de maatschappij en binnen het gezin, en de persoonlijke apostolische inspanning moeten verweven worden binnen een “eenheid van leven”. Zo ontstaat er een hechte samenhang tussen het geheel van handelingen, wensen en strevens. Deze innerlijke eenheid voorkomt dat iemand *“een dubbel leven leidt: enerzijds het geestelijke leven, de omgang met God, en anderzijds, geheel los hiervan, het professionele, sociale en gezinsleven. (...) Er is maar één*

³ *De Weg*, nr. 817.

*leven, dat uit vlees en geest bestaat, en dat ene leven moet naar lichaam en ziel geheiligd worden en vol zijn van God”.*⁴

Familiesfeer. Een van de kenmerken van het Opus Dei is de sfeer van een christelijke familie, die in alle activiteiten die de prelatuur organiseert is terug te vinden. Ze wordt ook weerspiegeld in de huiselijke sfeer van de centra, in de eenvoud en het vertrouwen in de omgang, en de attente en begripvolle houding in het dagelijks leven.

1.3. Een historisch overzicht

1928. Jozefmaria Escrivá sticht op 2 oktober tijdens een retraite in Madrid, onder goddelijke inspiratie, het Opus Dei.

1930. *14 februari:* Ook vrouwen worden betrokken bij het apostolische werk.

1933. In Madrid wordt het eerste centrum van het Opus Dei, de Academie DYA, geopend. Het richt zich met name op studenten. Er worden cursussen rechten en bouwkunde gegeven.

1934. DYA wordt omgevormd tot studentenhuis. De stichter en de eerste leden geven er geloofsvorming en verbreiden de boodschap van het Opus Dei onder jonge mensen. De catechese en de zorg voor armen en zieken in de meest afgelegen wijken van Madrid nemen een belangrijke plaats in. Jozefmaria Escrivá informeert de bisschop van Madrid steeds over zijn activiteiten. Vanaf het eerste ogenblik kan hij op diens goedkeuring en zegen rekenen.

1936. Tijdens de Spaanse burgeroorlog ziet Jozefmaria Escrivá zich genoodzaakt op verschillende plaatsen in Madrid onder te duiken als gevolg van de godsdienstvervolging. De omstandigheden dwingen de stichter zijn plannen de apostolische activiteiten van het Opus Dei uit te breiden naar andere landen, tijdelijk op te schorten.

1939. Jozefmaria Escrivá keert terug naar Madrid en richt zich op de verbreiding van het Opus Dei naar andere Spaanse steden. Het uitbreken van de Tweede Wereldoorlog verhindert de start in andere landen.

1941. De bisschop van Madrid, Leopoldo Eijo y Garay, verleent de eerste diocesane goedkeuring aan het Opus Dei.

1943. *14 februari:* Tijdens de Mis openbaart God aan de heilige Jozefmaria het Priestergenootschap van het Heilig Kruis, als manier om priesters in contact te brengen met de geest van het Opus Dei.

1944. De bisschop van Madrid wijdt de eerste drie leden van het Opus Dei tot priester: Álvaro del Portillo, José María Hernández de Garnica en José Luis Múzquiz.

1946. Jozefmaria Escrivá vestigt zich in Rome. In de daaropvolgende jaren maakt hij reizen door heel Europa om het begin van het Opus Dei in diverse landen voor te bereiden.

1947. De Heilige Stoel verleent de eerste pauselijke goedkeuring aan het Opus Dei.

1950. Pius XII verleent zijn definitieve goedkeuring aan het Opus Dei. Deze goedkeuring maakt het mogelijk dat gehuwden tot het Opus Dei worden toegelaten en dat diocesane priesters zich kunnen aansluiten bij het Priestergenootschap van het Heilig Kruis.

⁴ *Gesprekken met Mgr. Escrivá*, nr. 114

1952. Start van het Studium Generale van Navarra in Pamplona (Spanje), dat later de Universiteit van Navarra zal worden.

1957. De Heilige Stoel vertrouwt de prelatuur van Yauyos in Peru aan het Opus Dei toe.

1965. Paulus VI wijdt het Centrum ELIS in, een beroepsopleiding voor jongeren in een buitenwijk van Rome, en tevens een aan het Opus Dei toevertrouwde parochie.

1969. In Rome wordt een buitengewoon algemeen congres van het Opus Dei gehouden waarin de omvorming tot personele prelatuur wordt bestudeerd. Dit is een rechtsvorm waarin voorzien is door het Tweede Vaticaans Concilie en die passend geacht werd voor de pastorale realiteit van het Opus Dei.

1970-1975. De stichter van het Opus Dei maakt lange reizen door Latijns-Amerika, Spanje en Portugal, waar hij catechesebijeenkomsten voor grote groepen mensen houdt.

1975. Jozefmaria Escrivá overlijdt op 26 juni te Rome. Op dat moment zijn ongeveer 60.000 personen bij het Opus Dei aangesloten. Op 15 september wordt Álvaro del Portillo gekozen om de stichter van het Opus Dei op te volgen.

1982. Johannes Paulus II richt het Opus Dei op als personele prelatuur, en benoemt Álvaro del Portillo tot prelaat. Op 19 maart 1983 is, met de tenuitvoerlegging van de pauselijke bul, de personele prelatuur van kracht..

1991. Johannes Paulus II wijdt Álvaro del Portillo, prelaat van het Opus Dei, tot bisschop.

1992. Jozefmaria Escrivá wordt in Rome zalig verklaard door Johannes Paulus II.

1994. Mgr. Álvaro del Portillo overlijdt in Rome. Johannes Paulus II benoemt Mgr. Javier Echevarría, gekozen door het algemeen congres, tot prelaat van het Opus Dei.

1995. Johannes Paulus II wijdt Mgr. Echevarría tot bisschop.

2002. 6 oktober. Heiligverklaring van Jozefmaria Escrivá op het Sint Pietersplein te Rome.

Voor meer informatie:

- Coverdale, J. F. Uncommon Faith, New York, 2002

1.4. De stichter, Jozefmaria Escrivá

Jozefmaria Escrivá de Balaguer werd op 9 januari 1902 geboren in Barbastro (Huesca, Spanje). Zijn ouders heetten José en Dolores en hadden vijf kinderen: Carmen (1899-1957), Santiago (1919-1994) en drie jongere zusjes die als kind stierven. Het echtpaar Escrivá gaf de kinderen een diepchristelijke opvoeding.

In 1915 ging de textielzaak van zijn vader failliet en het gezin verhuisde naar Logroño waar zijn vader ander werk vond. In deze stad, na het zien van de voetafdrukken van een ongeschoeide karmeliet in de sneeuw, voelt hij aan dat God iets van hem wil; het is hem alleen nog niet duidelijk wat. Hij denkt dat hij dat makkelijker kan ontdekken door priester te worden. In Logroño begint hij zich op het priesterschap voor te bereiden en later gaat hij naar het seminarie van Zaragoza. Op advies van zijn vader studeert hij ook burgerlijk recht als extraneus aan de Universiteit van Zaragoza. José Escrivá sterft in 1924 en Jozefmaria wordt het hoofd van de familie. Op 28 maart 1925 ontvangt hij de priesterwijding. Hij begint zijn werk in een plattelandsparochie en gaat later naar Zaragoza.

In 1927 verhuist hij met toestemming van zijn bisschop naar Madrid waar hij wil promoveren in de rechten. In Madrid openbaart God hem op 2 oktober 1928 de opdracht waarop Hij hem geestelijk al heeft voorbereid, en Jozefmaria sticht het Opus Dei. Vanaf die dag zet hij zich met al zijn krachten in om verder gestalte te geven aan wat God van hem vraagt. Tegelijkertijd blijft hij het pastoraal werk verrichten dat hem in die jaren is toevertrouwd en dat hem dagelijks in contact brengt met ziekte en armoede in de ziekenhuizen en dichtbevolkte sloppenwijken van de stad.

Bij het uitbreken van de burgeroorlog in 1936 wordt hij door de godsdienstvervolging gedwongen op verschillende plaatsen onder te duiken. In het geheim blijft hij als priester actief tot het hem lukt uit Madrid weg te komen. Een gevaarlijke tocht over de Pyreneeën brengt hem in het zuiden van Frankrijk, waarna hij naar Burgos gaat.

Als de oorlog in 1939 is afgelopen gaat hij terug naar Madrid. In de daarop volgende jaren leidt hij talrijke retraites voor leken, priesters en religieuzen. In 1939 promoveert hij in de rechten.

In 1946 vestigt hij zich in Rome. Aan de Universiteit van Lateranen promoveert hij in de theologie. Hij wordt benoemd tot consultor van twee Vaticaanse Congregaties, tot erelid van de Pauselijke Academie voor Theologie en tot ereprelaat van Zijne Heiligheid de paus. Aandachtig volgt hij de voorbereidingen en de zittingen van het Tweede Vaticaans Concilie (1962-1965) en hij onderhoudt een intensief contact met vele concilievaders. Vanuit Rome wijdt hij zich intensief aan de vorming van de leden van het Opus Dei, en aan de verbreiding ervan over de hele wereld. Na zijn overlijden in Rome op 26 juni 1975 verzoeken vele duizenden mensen, onder wie honderden bisschoppen uit verschillende landen – in totaal een derde van het wereldepiscopaat – de Heilige Stoel om zijn heiligverklaringproces te openen.

In 1992 wordt Jozefmaria Escrivá door Johannes Paulus II zalig verklaard. Tien jaar later, op 6 oktober 2002, wordt hij in Rome heilig verklaard.

Voor meer informatie:

- Vázquez de Prada, Andrés: El fundador del Opus Dei, Madrid, 1997 (deel I), 2002 (deel II), 2003 (deel III); tevens Duitse, Engelse, Franse en Italiaanse uitg.
- Urbano, Pilar: The Man of Villa Tevere, Barcelona, 1995, Engelstalige uitg. Princeton, 2011
- www.josemariaescriva.info

1.5. Mgr. Álvaro del Portillo, de eerste opvolger

Álvaro del Portillo werd op 11 maart 1914 in Madrid geboren. In 1935 werd hij lid van het Opus Dei. Op 25 juni 1944 werd hij priester gewijd. Hij was van 1940 tot 1975 lid van de Algemene Raad van het Opus Dei; van 1940 tot 1947 en van 1956 tot 1975 was hij algemeen secretaris. Hij promoveerde als civiel ingenieur, en later ook in filosofie en letteren (historische richting) en in canoniek recht.

Hij was consultor van diverse organen van de Heilige Stoel. Tijdens het Tweede Vaticaans Concilie was hij eerst actief als voorzitter van de Voorbereidingscommissie voor de leken en vervolgens als secretaris van de Commissie voor de discipline van de clerus, en als consultor van andere commissies. Zijn boeken "*Fieles y laicos en la Iglesia*" (1969) (Gelovigen en leken in de Kerk) en "*Escritos sobre el sacerdocio*" (1970) (Geschriften over het priesterschap) zijn voor een groot deel de vrucht van zijn ervaring in deze commissies.

In 1975 werd hij gekozen om Jozefmaria Escrivá op te volgen. Bij de oprichting van het Opus Dei tot personele prelatuur benoemde de paus hem tot prelaat. Op 6 januari 1991 werd hij door Johannes Paulus II tot bisschop gewijd.

In 1985 stichtte hij in Rome het Romeins Academisch Centrum van het Heilig Kruis, waarmee de basis werd gelegd voor de huidige Pauselijke Universiteit van het Heilig Kruis. Tijdens de negentien jaar waarin hij aan het hoofd van het Opus Dei stond, heeft het werk van de prelatuur zich naar twintig nieuwe landen verspreid.

Op 23 maart 1994 overleed hij in Rome. Nog dezelfde dag kwam paus Johannes Paulus II bidden bij zijn stoffelijk overschot. De Congregatie voor de Heiligverklaringen stemde ermee in dat voor het verrichten van het diocesane onderzoek naar het leven, de deugden en de faam van heiligheid van Mgr. Álvaro del Portillo twee rechtbanken werden ingesteld, een van het vicariaat Rome, en een van de prelatuur van het Opus Dei. Beide begonnen hun werkzaamheden in 2004 en beëindigden deze in 2008.

Voor meer informatie:

- Bernal, Salvador, Álvaro del Portillo, New York 1999.

Enkele naar het Engels vertaalde publicaties van Mgr. Álvaro del Portillo

- Portillo, Álvaro del, Immersed in God, Princeton, 1996.

- Portillo, Álvaro del, Faithful and laity, Dublin 1972.

1.6. Mgr. Javier Echevarría, de huidige prelaat,

De huidige prelaat van het Opus Dei is op 14 juni 1932 geboren te Madrid.

Hij is doctor in het burgerlijk en het canoniek recht. Op 7 augustus 1955 werd hij priester gewijd. Hij werkte nauw samen met de heilige Jozefmaria Escrivá, wiens secretaris hij was van 1953 tot diens overlijden in 1975. Sinds 1966 was hij lid van de Algemene Raad van het Opus Dei.

Toen Álvaro del Portillo de heilige Jozefmaria in 1975 opvolgde werd hij benoemd tot algemeen secretaris, een functie die tot dat moment vervuld werd door Álvaro del Portillo. Bij de oprichting van het Opus Dei als personele prelatuur, in 1982, werd hij vicaris-generaal van de prelatuur.

Na het overlijden van Mgr. Del Portillo werd hij op 20 april 1994 door Johannes Paulus II tot prelaat van het Opus Dei benoemd, en op 6 januari 1995 ontving hij in de Sint Pieter van de paus de bisschopswijding.

Een publicatie van Mgr. Echevarría, vertaald in het Engels:

Echevarría, Javier, Paths to God – building a Christian life in the 21st Century, New York 2010

2. DE GELOVIGEN VAN DE PRELATUUR

2.1. Priesters en leken

Het Opus Dei wordt gevormd door een prelaat, de eigen priesters, en door leken, zowel vrouwen als mannen.

Er bestaan in het Opus Dei geen verschillende categorieën gelovigen, maar er is één roeping, die voor alle gelovigen van de prelatur hetzelfde is. Hierdoor voelen zij zich, en zijn zij, in gelijke mate leden van hetzelfde deel van het volk van God. Er zijn alleen maar verschillende manieren om diezelfde christelijke roeping te beleven, afhankelijk van de persoonlijke omstandigheden van ieder lid.

De meeste gelovigen van het Opus Dei – ca. 70% - zijn surnumerair. Dit zijn in het algemeen getrouwde vrouwen en mannen, voor wie de heiliging van de plichten in het gezin van fundamenteel belang is voor hun christelijk leven. De overige gelovigen van de prelatur zijn mannen en vrouwen die zich om apostolische redenen aan het celibaat hebben gebonden. Sommigen – de geassocieerden van de prelatur – wonen bij hun familie of waar het vanwege hun beroep beter uitkomt. Bij anderen maken de omstandigheden het mogelijk om volledig beschikbaar te zijn voor de apostolische activiteiten en de vorming van de andere gelovigen van de prelatur. Dit zijn de numerairs. Zij wonen doorgaans in centra van het Opus Dei. Sommige vrouwelijke numerairs, numerair-auxiliair genoemd, wijden zich beroepsmatig vooral aan de huishoudelijke taken in de centra van de prelatur.

De priesters van de prelatur komen voort uit de leken gelovigen van het Opus Dei: de numerairs en geassocieerden die – als ze al jaren lid zijn van de prelatur en een priesteropleiding gevolgd hebben – door de prelaat uitgenodigd worden de wijding te ontvangen. Hun priesterlijk werk staat vooral in dienst van de gelovigen van de prelatur en van hun apostolische activiteiten. Met dit werk, maar ook met het biechthoren in parochiekerken, het verzorgen van het studenten- of ziekenhuispastoraat, of andere werkzaamheden in de diocesane curie dienen zij ook het lokale bisdom.

2.2. Toetreding tot de prelatur

Wie verzoekt te mogen toetreden tot het Opus Dei is daartoe geroepen door God. Dit is een specifieke invulling van de christelijke roeping die men bij het doopsel heeft gekregen en waardoor men, in de geest waarmee God de heilige Jozefmaria bezielde, streeft naar heiligheid en meewerkt aan de zending van de Kerk.

Wie deel wil uitmaken van het Opus Dei moet daar uit vrije wil om verzoeken, vanuit de overtuiging deze goddelijke roeping te hebben ontvangen. Hiervoor is de instemming van het bevoegd gezag van de prelatur nodig.

Het verzoek wordt schriftelijk, via een persoonlijke brief, ingediend en men wordt na minimaal zes maanden toegelaten. Na minstens een jaar kan de aanvrager tijdelijk deel uitmaken van de prelatur op grond van een wederzijdse mondelinge verklaring die jaarlijks vernieuwd wordt. Minimaal vijf jaar daarna kan men definitief lid worden.⁵

Overeenkomstig het canoniek recht is het juridisch niet mogelijk dat iemand deel uitmaakt van de Prelatur van het Opus Dei zolang hij niet meerderjarig (18 jaar of ouder) is.

De opname in het Opus Dei houdt voor de prelatur de verplichting in om de betrokkene een intensieve vorming te geven in het katholieke geloof en in de geest van het Opus Dei, en in de pastorale zorg door priesters van de prelatur te voorzien. Van zijn kant heeft de betrokkene de verplichting zich, in alles wat betrekking heeft op de doelstelling van de prelatur, onder de jurisdictie van de prelaat te stellen, de regels die binnen de prelatur gelden te respecteren⁶, te streven naar heiligheid en apostolisch actief te zijn in de geest van het Opus Dei.

⁵ Vgl. *Statuten*, artt. 17-25.

⁶ Vgl. *Statuten*, art. 27.

Dit houdt allereerst in dat de leden hun geestelijk leven voeden met gebed, offer en het ontvangen van de sacramenten; dat zij de middelen benutten die de prelatur verschaft om een intensieve permanente vorming in de leer van de Kerk en de geest van het Opus Dei te krijgen; en dat zij – naargelang hun mogelijkheden – meewerken aan de evangelisatie-opdracht van de prelatur.

Met het verlaten van de prelatur eindigen de wederzijdse rechten en plichten⁷.

2.3 De vorming

De prelatur geeft haar gelovigen via bepaalde specifieke activiteiten voortdurende vorming, die te combineren is met de gewone verplichtingen in gezin, beroep en samenleving.

Deze vorming maakt het mogelijk een leven vol godsvrucht te leiden, zich te identificeren met Christus, en een grondige kennis van het geloof en de katholieke moraal te verwerven.

De vorming bestaat onder meer uit wekelijkse lessen, ook wel kringen genoemd, over de geloofsleer en het praktiseren van het geloof. Ook nemen de gelovigen van de prelatur deel aan een maandelijks bezinningsbijeenkomst die bestaat uit tijd voor persoonlijk gebed en meditatie over onderwerpen van het christelijk leven. Daarnaast wonen ze jaarlijks een reeks – van drie tot vijf – bezinningsdagen bij.

Er zijn vergelijkbare vormingsactiviteiten voor mensen die deelnemen aan de apostolische activiteiten van de prelatur; en voor iedereen die vorming wenst te ontvangen.

De vorming wordt – aan mannen en vrouwen apart - gegeven in de centra van de prelatur van het Opus Dei, en op andere daartoe geschikte plaatsen. Een kring kan bijvoorbeeld plaatsvinden bij een van de deelnemers thuis; een bezinningsbijeenkomst in een parochiekerk die door de pastoor een paar uur voor dit doel ter beschikking wordt gesteld, etc.

2.4. Handelen in beroep en samenleving

Opname in de prelatur van het Opus Dei impliceert geen enkele verandering in iemands persoonlijke status: zijn of haar rechten en plichten als lid van de samenleving en van de Kerk blijven gelijk. *“De leken die bij de prelatur zijn aangesloten behouden hun persoonlijke, theologische of canonieke staat van gewone leken gelovigen en gedragen zich als zodanig bij al hun handelingen.”*⁸

Vanwege de zuiver geestelijke aard van haar taak, mengt de prelatur zich niet in de tijdelijke aangelegenheden waarmee de leden geconfronteerd worden. Ieder handelt met volledige vrijheid en persoonlijke verantwoordelijkheid.

Het Opus Dei eigent zich de beslissingen van de leden niet toe. De statuten bepalen dat iedere gelovige van de prelatur op professioneel, maatschappelijk en politiek gebied, binnen de grenzen van de katholieke leer inzake geloof en zeden, dezelfde volledige vrijheid geniet als iedere andere burger. Het bevoegd gezag van de prelatur dient zich zelfs volledig te onthouden van het geven van adviezen ter zake⁹.

⁷ Vgl. *Statuten*, art. 33.

⁸ Congregatie voor de bisschoppen. Verklaring van 23-8-1982, in de *Osservatore Romano*, 28-11-1982, en in *Acta Apostolicae Sedis* 75, 1983, 464-468.

⁹ Vgl. *Statuten*, art. 88 § 3.

Voor meer informatie:

- Rodríguez, P., Ocariz, F., Illanes, J. L. *Opus Dei in the Church, Princeton*

3. HET PRIESTERGENOOTSCHAP VAN HET HEILIG KRUIS

Het Priestergenootschap van het Heilig Kruis is een vereniging van priesters en diakens die onlosmakelijk met de Prelatuur van het Opus Dei verbonden is.¹⁰ Hiertoe behoren de priesters en diakens die geïncardineerd zijn in de Prelatuur, alsook diocesane priesters en diakens. De prelaat van het Opus Dei is tevens de voorzitter van het Priestergenootschap van het Heilig Kruis.

De diocesane priesters die zich aansluiten bij deze vereniging ontvangen geestelijke begeleiding om de heiligheid te bereiken in de uitoefening van hun werk, conform de ascese van het Opus Dei. Hun lidmaatschap van het Priestergenootschap van het Heilig Kruis betekent niet dat zij priester van de prelatuur worden. Elke priester blijft verbonden aan zijn eigen bisdom, ressorteert alleen onder zijn eigen bisschop, en alleen aan hem legt hij rekenschap af van zijn werk.

Net zoals bij de toetreding van leken tot de Prelatuur van het Opus Dei, dient een priester die toegelaten wordt tot het Priestergenootschap van het Heilig Kruis zich ervan bewust te zijn dat God hem geroepen heeft om de heiligheid na te streven in de geest van het Opus Dei. De leden worden uitdrukkelijk aangemoedigd tot liefde voor hun bisdom en eenheid met alle andere diocesane priesters; gehoorzaamheid en respect jegens hun eigen bisschop; vroomheid, het bijhouden van de theologische studies, ijver voor de zielen en offervaardigheid; inspanningen voor het bevorderen van roepingen; maximale inzet om hun pastorale taken zo zorgvuldig mogelijk uit te voeren.¹¹

De aan deze priesters geboden geestelijke begeleiding beoogt ieder van hen aan te sporen zijn plichten als priester trouw te vervullen, verenigd te zijn met zijn eigen bisschop en broederschap met de andere priesters te betrachten. Het kerkelijk gezag heeft in verschillende documenten, waaronder diverse teksten van het Tweede Vaticaans Concilie¹² en het Wetboek van Canoniek Recht¹³, de begeleiding door dergelijke priesterverenigingen krachtig aanbevolen.

De specifieke vorming die de diocesane priesters van het Priestergenootschap van het Heilig Kruis ontvangen is gelijk aan de vorming die de leken van de prelatuur krijgen: lessen over leerstellige of ascetische onderwerpen, maandelijks bezinningen, etc.¹⁴ Daarnaast neemt elke priester deel aan de gemeenschappelijke vormingsactiviteiten voor priesters die volgens het kerkrecht zijn voorgeschreven of hem door zijn eigen bisschop zijn opgedragen of aanbevolen.

De geestelijke en vormende activiteiten van de leden van het Priestergenootschap van het Heilig Kruis belemmeren hen niet in de taken die hun door hun bisschop zijn toevertrouwd.

¹⁰ Vgl. *Statuten*, artt. 57-78.

¹¹ Vgl. *Statuten*, artt. 59 § 1 en 61.

¹² “Grote waarde moet ook worden gehecht aan en met ijver dienen te worden bevorderd die verenigingen die met statuten die door het bevoegde kerkelijk gezag zijn erkend de heiligheid van de priesters in de uitoefening van hun dienstwerk bevorderen door een aangepast en eenstemmig goedgekeurd levensplan en door broederlijke hulpverlening en die aldus de gehele priesterstand van dienst willen zijn” (Tweede Vaticaans Concilie, Decreet *Presbyterorum ordinis*, nr. 8).

¹³ Vgl. can. 278.

¹⁴ Zie 2.3.

De coördinatie van deze activiteiten valt onder de bevoegdheid van de Geestelijk Leidsman van de prelatur van het Opus Dei, die binnen de prelatur geen bestuurstaken uitoefent.

4. DE MEDEWERKERS

De medewerkers van het Opus Dei zijn mannen en vrouwen die, zonder dat ze lid zijn van het Opus Dei, behulpzaam zijn bij de educatieve en maatschappelijke activiteiten, de culturele en sociale projecten, etc., en daarbij samenwerken met de gelovigen van de prelatur.

De medewerkers kunnen in de eerste plaats met hun gebed aan deze initiatieven bijdragen, maar ook met hun werk of met financiële steun. Zij ontvangen de geestelijke goederen die de Kerk heeft toegekend aan degenen die met het Opus Dei meewerken: als ze aan de door de Kerk gestelde voorwaarden voldoen kunnen ze op een aantal vastgestelde dagen in het jaar aflaten verkrijgen. Bovendien ontvangen ze van de Prelatur van het Opus Dei de geestelijke steun van het gebed van alle gelovigen van het Opus Dei en mogen ze, als zij dat willen, deelnemen aan vormingsactiviteiten zoals voordrachten, bezinningsdagen, kringen, etc.

Om medewerker te worden is geen specifieke roeping vereist. Over het algemeen zijn deze medewerkers collega's, familie of vrienden van de leden van het Opus Dei, of mensen die de heilige Jozefmaria vereren, deelnemen aan het apostolaat van de prelatur of belangstelling hebben voor de apostolische initiatieven ter verbetering van de samenleving. Op voordracht van een lid van het Opus Dei wordt iemand door de vicaris van de prelatur in het betreffende land tot medewerker of medewerkster benoemd.

Onder de medewerkers bevinden zich mensen die geen christen zijn of niet geloven. Wat hen verenigt is de wens om mee te werken en deel te nemen aan de diverse door het Opus Dei ontwikkelde, en voor iedereen openstaande, initiatieven ten behoeve van de samenleving.

Ook religieuze gemeenschappen kunnen tot medewerkers benoemd worden. Deze gemeenschappen – momenteel enkele honderden - verlenen hun medewerking door hun dagelijks gebed voor het Opus Dei.

5. APOSTOLISCHE INITIATIEVEN

“De belangrijkste activiteit van het Opus Dei is zijn leden en ieder ander die dit wenst de noodzakelijke spirituele middelen te verschaffen om als goede christenen midden in de maatschappij te leven”, legde de stichter uit.¹⁵ Met die vorming als uitgangspunt kan ieder lid op zijn eigen manier apostolisch actief zijn en trachten in zijn eigen omgeving een getuige van Christus te zijn. De persoonlijke inzet is het belangrijkste apostolaat van het Opus Dei. Te midden van het dagelijkse werk en de gewone omstandigheden waarin het leven van iedereen zich afspeelt, is dit een apostolaat van getuigenis en van concrete en doeltreffende hulp dat het woord met de daad verenigt.

Naast dit persoonlijke apostolaat brengen de gelovigen van de prelatur en de medewerkers over de hele wereld – samen met vele anderen, zowel katholieken als niet katholieken - educatieve, maatschappelijke en culturele projecten tot stand die altijd een eigen rechtspersoonlijkheid en een duidelijk omlijnd maatschappelijk doel hebben: scholen, ziekenhuizen, universiteiten, centra voor beroepsopleiding, etc.

¹⁵ *Gesprekken met mgr. Escrivá*, nr. 27.

Deze apostolische initiatieven beantwoorden aan de reële sociale behoeften van de omgeving waar ze ontwikkeld worden, en worden financieel en professioneel ondersteund door de initiatiefnemers, die hiervoor de volledige verantwoordelijkheid hebben.

De prelatuur kan zorg dragen voor de christelijke invulling van deze maatschappelijke initiatieven door christelijke begeleiding en priesterlijke zorg te bieden, waarbij de gewetensvrijheid altijd geëerbiedigd wordt. Dit gebeurt op basis van afspraken met de initiatiefnemers of conform een in de statuten van de organisatie vastgelegde formule. In ieder geval dient het te gaan om initiatieven met een onmiskenbaar educatief of maatschappelijk karakter; de prelatuur houdt zich niet bezig met activiteiten met winst oogmerk, commerciële bedrijven, politieke organisaties, etc.

De overeenkomsten tussen de initiatiefnemers en de prelatuur hebben geen enkel gevolg voor het civiele karakter van de initiatieven. Dat betekent dat de volledige verantwoordelijkheid voor het beleid en de leiding altijd bij de initiatiefnemers – civiele personen of organisaties – ligt.

In wezen zijn er twee soorten overeenkomsten:

- a) Bij de gemeenschappelijke apostolische projecten staat het Opus Dei moreel garant voor de christelijke oriëntatie van de activiteit die ontplooid wordt.
- b) In andere gevallen verleent het Opus Dei in meerdere of mindere mate geestelijke ondersteuning, zonder dat de prelatuur officieel een morele garantie biedt voor de bij deze initiatieven gegeven vorming. Deze geestelijke ondersteuning kan zeer uiteenlopende vormen aannemen: priesterlijke zorg, godsdienstlessen, advies op leerstellig gebied, etc.

5.1 Voorbeelden van gemeenschappelijke projecten wereldwijd

Onder de gemeenschappelijke apostolische projecten bevinden zich scholen, universiteiten, centra voor de ontwikkeling van de vrouw, medische hulpposten in ontwikkelingslanden of achtergebleven gebieden, landbouwscholen, instellingen voor beroepsonderwijs, studentenhuizen, culturele centra, etc. Enkele voorbeelden:

- De **Universiteit van Navarra** (www.unav.es), in 1952 gesticht in Pamplona (Spanje). Deze beschikt over 20 faculteiten; op de campus bevindt zich ook het academisch ziekenhuis. De business school IESE (Instituto de Estudios Superiores de la Empresa), die onder de koepel van de universiteit valt, heeft vestigingen in Barcelona, Madrid, New York en München. (www.iese.edu).

Andere instellingen voor hoger onderwijs waarvan gelovigen van het Opus Dei in samenwerking met anderen de drijvende krachten vormen, zijn de Universiteit van Piura (www.udep.edu.pe) in Peru, de Universiteit van La Sabana (www.unisabana.edu.co) in Colombia en de University of Asia and the Pacific (www.uap.edu.ph) op de Filippijnen, etc.

- **Het Monkole Ziekenhuis** in de Congolese hoofdstad Kinshasa. Hier komen jaarlijks duizenden mensen die in extreme nood verkeren. Het heeft twee dependances (Eliba en Kimbondo) in de buitenwijken van de stad waar poliklinische hulp verleend wordt. Daarnaast worden op het Hoger Instituut voor Verpleegkunde, dat bij het Monkole Ziekenhuis ligt, jonge Congolezen opgeleid voor een beroep in de gezondheidszorg.

- **De beroepsopleiding Punlaan** (www.punlaan.com), in Manila, is gespecialiseerd in het hotelwezen en het toerisme. De onderwijsformule omvat het directe contact van de leerlingen met ondernemingen (hotels, restaurants, etc.). Dankzij dit systeem heeft 100% van de

jongeren die in de afgelopen jaren het programma van Punlaan hebben gevolgd, aansluitend aan hun opleiding een baan gekregen.

- **Midtown Sports and Cultural Center** (www.midtown-metro.org), in Chicago, ligt in een multiraciale zone waar veel jongeren wonen. Door programma's voor wetenschappelijke, menselijke, geestelijke en sportieve vorming probeert Midtown de nadelige invloed van de sociale omgeving te compenseren. Inmiddels maakt 95% van de leerlingen het middelbaar onderwijs af en gaat 60% naar de universiteit. Dit percentage ligt veel hoger dan bij de andere jongeren in dit deel van de stad.

- **Opleidingscentrum Toshi**, ten westen van Mexico-Stad, ligt in een ruraal gebied dat bewoond wordt door de inheemse Otomi- en Mazahua-bevolking. Er is onder andere een administratieve opleiding die vrouwen van dat gebied de mogelijkheid biedt een baan te krijgen bij de overheid en in ondernemingen in de nabijgelegen steden.

- **Stichting Kianda** (www.kianda-foundation.org) in Kenia. Dit is een onderwijsinstelling, opgericht in 1961 ter bevordering van het geestelijk en sociaal welzijn van de vrouwen in Kenia. Er zijn diverse lesprogramma's waarbij Keniaanse universiteitsstudentes plattelandsvrouwen leren een bedrijfje te starten.

6. ORGANISATIE VAN DE PRELATUUR VAN HET OPUS DEI

6.1. Personele prelaturen

Het II Vaticaans Concilie heeft de rechtsvorm 'personele prelatuur' in het leven geroepen, zoals blijkt uit het conciliair decreet *Presbyterorum ordinis* (7-12-1965), nr. 10, dat heeft bepaald dat voor "*het bevorderen van bijzondere pastorale taken ten bate van verschillende sociale groeperingen in bepaalde regio's of landen, of zelfs over de hele wereld*" er in de toekomst onder andere "*bijzondere bisdommen of personele prelaturen*" gesticht kunnen worden.

Zo werd vorm gegeven aan een nieuwe juridische structuur die, dankzij haar flexibiliteit, zou kunnen bijdragen aan de effectieve verbreiding van de christelijke boodschap en de christelijke levenswijze. De organisatie van de Kerk kan hiermee beter beantwoorden aan de eisen van de tijd.

Op 6 augustus 1966 gaf Paulus VI met de "motu proprio" *Ecclesiae sanctae* uitvoering aan het initiatief van het Concilie dat voorzag in de oprichting van personele prelaturen. Middels dit document werd mogelijk gemaakt dat leken zich in de toekomst aan personele prelaturen zouden kunnen verbinden door een wederzijdse overeenkomst tussen de betrokkene en de prelatuur.

Een jaar later, op 15 augustus 1967, preciseerde Paulus VI in de apostolische constitutie *Regimini Ecclesiae universae* (nr. 49.1) dat de personele prelaturen onder de Congregatie voor de Bisschoppen zouden vallen en door de paus zouden worden opgericht, nadat de mening van de betrokken bisschoppenconferenties gehoord was.

De meeste bestaande kerkelijke jurisdicties zijn territoriaal bepaald omdat ze gebaseerd zijn op de band van de gelovigen met hun woonplaats. Dit is typerend voor bisdommen. Of gelovigen bij een kerkelijke jurisdictie horen is echter niet altijd gebaseerd op woonplaats, maar op persoonlijke criteria zoals beroep, traditie, immigrantenstatus, een overeenkomst met een jurisdictionele eenheid, etc. Dit is bijvoorbeeld het geval met militaire ordinariaten en met personele prelaturen.

Het canoniek recht voorziet erin dat elke personele prelatuur geregeld wordt door het algemeen recht van de Kerk en door de eigen statuten. Aan het hoofd ervan staat een prelaat, die bisschop kan zijn, en die door de paus wordt benoemd. Hij oefent de bestuursmacht uit over de prelatuur. De prelatuur bestaat verder uit priesters en uit leken gelovigen, mannen en vrouwen, die onder de jurisdictie van de prelaat vallen.

Personele prelaturen zijn dan ook instellingen die deel uitmaken van de hiërarchische inrichting van de Kerk, met de bijzonderheid dat de gelovigen van de prelatuur tevens blijven behoren bij hun lokale kerk of het bisdom waar ze wonen.

Door genoemde kenmerken verschillen de personele prelaturen duidelijk van zowel religieuze instituten en instituten van gewijd leven als van lekenbewegingen en -verenigingen.

6.2 De prelatuur van het Opus Dei

Het Opus Dei is een organische eenheid van leken en priesters die gezamenlijk werken aan een pastorale en apostolische taak van internationale omvang. Deze specifiek christelijke opdracht bestaat eruit het ideaal uit te dragen van heiligheid midden in de wereld, in het werk en in de gewone dagelijkse omstandigheden.

Paulus VI en de pausen die na hem kwamen bepaalden dat de mogelijkheid onderzocht moest worden om het Opus Dei een juridische vorm te geven die paste bij zijn eigenheid. In het licht van de conciliedocumenten zou het moeten gaan om een personele prelatuur. In 1969 werd begonnen met het bestuderen van de gewenste omvorming. Zowel de Heilige Stoel als het Opus Dei namen deel aan deze studies.

De studies werden in 1981 afgerond. Daarna zond de Heilige Stoel een rapport aan de meer dan 2000 bisschoppen van de bisdommen waar het Opus Dei vestigingen had, met het verzoek hun opmerkingen in te dienen.

Toen deze fase was afgerond, werd het Opus Dei door Johannes Paulus II met de apostolische constitutie *Ut sit* van 28 november 1982 opgericht als personele prelatuur met internationale reikwijdte. Deze werd op 19 maart 1983 van kracht. Met dit document vaardigde de paus de statuten uit; deze vormen de particuliere pauselijke wet van de Prelatuur van het Opus Dei. Dit zijn de statuten zoals ze jaren eerder door de stichter waren voorbereid, met de veranderingen die nodig waren om ze aan de nieuwe wetgeving aan te passen.

6.3. Bepalingen inzake het bestuur van de prelatuur

De Prelatuur van het Opus Dei wordt beheerst door de regels van het algemeen recht van de Kerk, door de apostolische constitutie *Ut sit* en door haar eigen statuten of Codex van particulier recht van het Opus Dei.

In het Wetboek van Canoniek Recht van 1983 zijn de bepalingen opgenomen die ten grondslag liggen aan de personele prelatuur (canones 294-297).

De priesters van de prelatuur vallen volledig onder het gezag van de prelaat. Deze stelt hun pastorale taak vast, die zij in nauw contact met het diocesane pastoraat vervullen. De prelatuur voorziet in hun levensonderhoud.

De leken gelovigen vallen onder de prelaat in alles wat de specifieke missie van de prelatuur betreft.¹⁶ Zij zijn op dezelfde wijze onderworpen aan de burgerlijke overheid als andere burgers en aan de kerkelijke autoriteiten zoals andere katholieke gelovigen.

6.4. Structuur van de Prelatuur van het Opus Dei

De prelaat – en zijn vicarissen als zijn plaatsvervangers – oefent binnen het Opus Dei het gezag uit als ordinaris van de prelatuur. De leiding van de prelatuur is echter gebaseerd op collegialiteit: de prelaat en zijn vicarissen oefenen hun taken altijd uit in samenwerking met de betreffende raden, die voornamelijk uit leken bestaan.

Bij het besturen van het Opus Dei wordt de prelaat bijgestaan door een raad van vrouwen, de Centrale Assessorie, en een van mannen, de Algemene Raad. Beide hebben hun zetel in Rome.

Gewoonlijk houdt de prelatuur om de acht jaar een algemeen congres. Daaraan nemen leden deel uit de verschillende landen waar het Opus Dei gevestigd is.¹⁷ Op deze congressen wordt het apostolaat van de prelatuur in de voorafgaande periode geëvalueerd en worden de beleidslijnen voor toekomstige pastorale activiteiten aan de prelaat voorgelegd. Tijdens dit congres benoemt de prelaat de nieuwe leden van zijn raden.

Voor de benoeming van een nieuwe prelaat wordt een algemeen kiescongres bijeengeroepen. De prelaat wordt, volgens de regels van het algemene en bijzondere recht, gekozen uit de priesters van de prelatuur, die aan bepaalde voorwaarden voldoen betreffende leeftijd, anciënniteit in het Opus Dei, ervaring als priester en alle in de statuten voorziene voorwaarden.¹⁸ Zijn verkiezing moet door de paus¹⁹ bekrachtigd worden, waarmee hij in zijn ambt van prelaat bevestigd wordt.²⁰ De huidige prelaat van het Opus Dei is Mgr. Javier Echevarría.

De prelatuur is onderverdeeld in zones of gebiedsdelen die regio's worden genoemd. Aan het hoofd van iedere regio – waarvan de begrenzing al dan niet samenvalt met een natie – staat een regionaal vicaris, bijgestaan door de Regionale Assessorie voor de vrouwen en de Regionale Commissie voor de mannen.

Enkele regio's zijn onderverdeeld in delegaties van kleinere omvang. Daar geldt dezelfde bestuurswijze: het hoofd is een vicaris en hij wordt geassisteerd door twee raden.

Geen enkele bestuursfunctie, behalve die van de prelaat, geldt voor het leven.²¹

Op lokaal niveau, tenslotte, zijn er de centra van het Opus Dei die de vorming en de pastorale zorg voor de gelovigen van de prelatuur in hun omgeving organiseren. Er zijn centra voor vrouwen en centra voor mannen. Elk centrum heeft een lokale raad, voorgezeten door een leek – de directrice of directeur – en bestaande uit minstens twee andere personen. Deze lokale functies brengen de verantwoordelijkheid met zich mee gemeenschappelijke vormingsactiviteiten voor groepen te geven – aan de overige gelovigen van de Prelatuur en andere mensen die deelnemen aan het apostolische werk – in overeenstemming met hetgeen is bepaald door de leiders (de vicarissen van de regio's of delegaties en hun raden), zorg te dragen voor de persoonlijke geestelijke begeleiding en voor de apostolische en materiële

¹⁶ Vgl. *Statuten*, art. 125 § 2.

¹⁷ Vgl. *Statuten*, art. 133.

¹⁸ Vgl. *Statuten*, art. 131.

¹⁹ Vgl. *Statuten*, art. 130.

²⁰ Vgl. *Wetboek van Canoniek Recht*, cann. 178-179.

²¹ Vgl. *Statuten*, artt. 125-129.

organisatie van de centra. Voor de priesterlijke zorg van ieder centrum stelt de ordinaris van de prelatuur in elke regio of delegatie een priester uit zijn presbyterium aan.

6.5. Betrekkingen met de bisdommen

Zoals gezegd is de Prelatuur van het Opus Dei een juridische structuur die deel uitmaakt van de pastorale en hiërarchische inrichting van de Kerk. Net zoals de bisdommen, territoriale prelaturen, militaire ordinariaten, etc. heeft de prelatuur haar eigen autonomie en gewone jurisdictie om haar taak uit te voeren ten dienste van heel de Kerk. Daarom valt zij direct onder de paus²², middels de Congregatie voor de Bisschoppen.²³

Het gezag van de prelaat strekt zich uit tot alles wat de specifieke missie van de prelatuur betreft:

a) De leken gelovigen vallen onder de prelatuur in alles wat betrekking heeft op het vervullen van de bijzondere verplichtingen betreffende ascese, vorming en apostolaat die ze zijn aangegaan door middel van een mondelinge verklaring bij hun toetreding tot de prelatuur.²⁴ Gezien de aard van deze verplichtingen wordt hierdoor geen afbreuk gedaan aan de zeggenschap van de diocesane bisschop. Tegelijkertijd blijven de leken gelovigen van het Opus Dei gewoon gelovigen van hun bisdom en staan als zodanig dus onder het gezag van hun bisschop, niet anders dan de andere rooms-katholieken.²⁵

b) Volgens de bepalingen van het algemeen recht van de Kerk en het bijzondere recht van het Opus Dei, behoren de priesters en diakens van de prelatuur tot de seculiere clerus. Zij vallen volledig onder het gezag van de prelaat.²⁶ Zij dienen broederlijke betrekkingen te onderhouden met de aan het bisdom verbonden priesters²⁷ en de algemene discipline van de clerus zorgvuldig in acht te nemen. Zij hebben actief en passief stemrecht in de priesterraad van het bisdom. De diocesane bisschoppen kunnen met instemming van de prelaat of, in voorkomend geval, van de vicaris, priesters van de prelatuur belasten met kerkelijke taken of ambten (de zorg voor een parochie, de kerkelijke rechtbank, etc.). Ze volgen daarbij de richtlijnen van de diocesane bisschop en zijn alleen aan hem verantwoording verschuldigd.

De statuten van het Opus Dei (titel IV, hoofdstuk V) geven stelregels voor een harmonieuze samenwerking tussen de prelatuur en het bisdom waarin de prelatuur haar specifieke taak ten uitvoer brengt. Dit betreft bijvoorbeeld het volgende:

a) Voor de werkzaamheden van het Opus Dei en de oprichting van een centrum van de prelatuur is voorafgaande toestemming van de diocesane bisschop vereist.

b) Wanneer een kerk of parochie in een bisdom aan de prelatuur wordt toevertrouwd, wordt er een overeenkomst gesloten tussen de diocesane bisschop en de prelaat of zijn vicaris in de betreffende regio. In deze kerken worden de algemene bepalingen nageleefd die in het bisdom bestaan voor kerken die worden bediend door de seculiere clerus.²⁸

²² Vgl. *Statuten*, art. 171.

²³ Vgl. Apostolische Constitutie *Ut sit*, art. V.

²⁴ Vgl. *Statuten*, artt. 27 § 3 en 125 § 2.

²⁵ Vgl. *Statuten*, art. 172 § 2.

²⁶ Vgl. *Statuten*, art. 125 § 2.

²⁷ Vgl. *Statuten*, artt. 41 en 56.

²⁸ Vgl. *Statuten*, art. 180.

c) De regionale bestuurders van de prelatur brengen regelmatig verslag uit aan en onderhouden contact met de bisschoppen van de diocesen waar de prelatur haar pastorale en apostolische werkzaamheden verricht. Het zelfde geldt ten aanzien van de bisschoppen die bepaalde bestuurstaken hebben in de bisschoppenconferentie, en van hun respectievelijke bestuursorganen.²⁹

De apostolische taak van de gelovigen van de prelatur – zoals die van vele andere katholieken – is erop gericht in de hele wereld een impuls aan het christendom te geven, wat met de hulp van God ten goede komt aan de parochies en de lokale kerken. Dit leidt tot bekeringen, een grotere deelname aan de Eucharistie, het regelmatigere ontvangen van de andere sacramenten, verbreiding van het evangelie in kringen die soms ver van het geloof verwijderd zijn, initiatieven tot solidariteit met de minstbedeelden, het helpen bij de catechese en andere activiteiten van een parochie, samenwerking met diocesane instellingen, etc. Zoals Johannes Paulus II in herinnering bracht, *“het feit dat de leken gelovigen zowel bij hun eigen particuliere kerk horen als deel uitmaken van de prelatur, maakt het mogelijk dat de bijzondere taak van de prelatur samenvloeit met de evangelisatie van iedere particuliere kerk, zoals voorzien door het Tweede Vaticaans Concilie, toen de oprichting van personele prelaturen wenselijk werd geacht”*.³⁰

Het bestuur van het Opus Dei wil de eenheid van alle gelovigen van de prelatur met de geestelijken van de bisdommen bevorderen. Het moedigt hen in het bijzonder aan zich grondig te verdiepen in de voorschriften en richtlijnen van de diocesane bisschoppen en van de bisschoppenconferentie, zodat ieder ze, in de context van zijn persoonlijke, gezins- en beroepsomstandigheden, in praktijk kan brengen.³¹

6.6. Financiële aspecten

Alle personen van het Opus Dei voorzien door hun beroepswerkzaamheden in hun eigen onderhoud en in dat van hun gezin.³²

De gelovigen van het Opus Dei en de medewerkers dragen de kosten van de apostolische activiteiten van de prelatur. Deze kosten hebben voornamelijk betrekking op het levensonderhoud en de vorming van de priesters; de kosten verbonden aan de curie van de prelatur, de regionale vicaris en de delegaties; de kosten van het Bureau voor heiligverklaringen, de door de prelatur verleende financiële steun en de bijdragen die, indien nodig, gestuurd worden naar de ouders van de numerairs en geassocieerden.

Bovendien zetten ze zich in om, met hulp van de medewerkers van het Opus Dei en vele anderen, initiatieven met een civiel karakter te bevorderen en financieel te ondersteunen (sociaal-maatschappelijke of educatieve activiteiten, etc., zonder winst oogmerk en met een maatschappelijk doel) waarvan de geestelijke en leerstellige oriëntatie is toevertrouwd aan de prelatur.

Zoals reeds gezegd ligt de leiding van deze apostolische initiatieven bij hen die de projecten opgezet hebben, en die volledig verantwoordelijk zijn voor de organisatorische, financiële etc. aspecten.³³

²⁹ Vgl. *Statuten*, art. 174 § 2.

³⁰ Rede, 17-3-2001, nr. 1 (*L'Osservatore Romano*, 18-3-2001, blz. 6).

³¹ Vgl. *Statuten*, artt. 174 § 2 en 176

³² Vgl. *Statuten*, art. 94 § 2

³³ Vgl. *Statuten*, art. 122.

Ieder initiatief wordt, zoals gebruikelijk is, gefinancierd met bijdragen van weldoeners, donaties, etc. Gemeenschappelijke apostolische projecten zijn vaak verliesgevend, vanwege het type activiteit dat ontplooid wordt en omdat ze geen winstoogmerk hebben. Daarom ontvangen ze – naast de reeds genoemde giften van de leden van het Opus Dei, de medewerkers en vele anderen – gewoonlijk overheidssubsidies, conform de voorzieningen die voor activiteiten met een maatschappelijk belang ter beschikking worden gesteld, en giften van particuliere stichtingen en ondernemingen.

Vanzelfsprekend helpen de leden van het Opus Dei ook mee in hun parochie of, naar eigen inzicht, bij religieuze of diocesane apostolische initiatieven.

Voor meer informatie:

- Toespraak van paus Johannes Paulus II gehouden tijdens de studiedagen over het 'Novo Millennio Ineunte', op 17 maart 2001 (Romana, nr. 32, jan-juni 2001).

7. ENKELE GEGEVENS

1. Personen

Ca. 90.000 personen maken deel uit van de prelatuur, 2015 van hen zijn priester.

Van het totale aantal gelovigen bestaat ongeveer de helft uit vrouwen en de helft uit mannen. De spreiding over de werelddelen is als volgt:

Afrika:	3%
Azië:	4%
Oceanië:	1%
Amerika:	34%
Europa:	58%

Tot het Priestergenootschap van het Heilig Kruis behoren, naast de priesters van de prelatuur, zo'n 2.000 priesters, en ook enkele diakens, die werkzaam zijn in verschillende bisdommen wereldwijd.

2. Jaren waarin de activiteiten van het Opus Dei in verschillende landen begonnen zijn:

- 1945 Portugal
- 1946 Italië en Groot-Brittannië
- 1947 Frankrijk en Ierland
- 1949 Mexico en Verenigde Staten
- 1950 Chili en Argentinië
- 1951 Colombia en Venezuela
- 1952 Duitsland
- 1953 Guatemala en Peru
- 1954 Ecuador
- 1956 Uruguay en Zwitserland
- 1957 Brazilië, Oostenrijk en Canada
- 1958 Japan, Kenia en El Salvador
- 1959 Costa Rica
- 1960 Nederland

1962 Paraguay
1963 Australië
1964 Filippijnen
1965 België en Nigeria
1969 Puerto Rico
1978 Bolivia
1980 Kongo, Ivoorkust en Honduras
1981 Hongkong
1982 Singapore en Trinidad-Tobago
1984 Zweden
1985 Taiwan
1987 Finland
1988 Kameroen en Dominicaanse Republiek
1989 Macao, Nieuw-Zeeland en Polen
1990 Hongarije en de Tsjechische Republiek
1992 Nicaragua
1993 India en Israël
1994 Litouwen
1996 Estland, Slowakije, Libanon, Panama en Oeganda
1997 Kazachstan
1998 Zuid-Afrika
2003 Slovenië en Kroatië
2004 Letland
2007 Rusland
2008 Indonesië
2009 Korea en Roemenië

8. BIBLIOGRAFIE

8.1 Werken van de heilige Jozefmaria

De Heilige Rozenkrans, 1934: Korte vertellingen voor het bidden van de twintig geheimen van de heilige Rozenkrans

De Weg, 1939: Punten van overweging om de vriendschap met God te verdiepen en anderen te helpen.

La Abadesa de Las Huelgas, 1944: Juridisch-theologische studie.

Gesprekken met mgr. Escrivá de Balaguer, Compilatie van interviews gegeven aan *Time*, *Le Figaro*, *New York Times*, etc.

Als Christus nu langs komt, 1973: Homilieën over de hoogtepunten in het kerkelijk jaar: Kerstmis, Veertigdagentijd, Goede Week, Pasen, etc.

Vrienden van God, 1977: Homilieën, die met het Evangelie als uitgangspunt, oproepen tot het beoefenen van de christelijke deugden.

De Kruisweg, 1981: Verhaal over de kruisiging van Christus en overwegingen over het lijden, de vergiffenis en de oneindige liefde van God.

De liefde tot de Kerk, 1986: Teksten over de Kerk, het katholiek priesterschap en de eenheid van de christenen.

De Voor, 1986: Punten van overweging over de menselijke deugden die moeten schitteren in het leven van de christenen.

De Smidse, 1987: Punten van overweging, met een duidelijk autobiografische grondslag, als aanmoediging tot persoonlijk gebed en het afleggen van de christelijke levensweg.

8.2 Enkele publicaties over de stichter

BERGLAR, Peter: Opus Dei, Leben und Werk des Gründers Josemaría Escrivá de Balaguer, Salzburg, 1983.

COVERDALE, John F: Uncommon Faith, New York, 2002.

PORTILLO, Álvaro del: Über den Gründer des Opus Dei (gesprek met Cesare CAVALLERI), Milaan, 1992. Duitse uitg.1996.

URBANO, Pilar: The Man of Villa Tevere, Barcelona, 1995, Engelstalige uitg. Princeton, 2011

VÁZQUEZ DE PRADA, Andrés: El fundador del Opus Dei, Madrid, 1997 (deel I), 2002 (deel II), 2003 (deel III); tevens Duitse, Engelse, Franse en Italiaanse uitg.

8.3 Enkele studies over het Opus Dei

FUENMAYOR, Amadeo de; GÓMEZ-IGLESIAS, Valentín; ILLANES, José Luis: El itinerario jurídico del Opus Dei, Pamplona, 1989 (waarin opgenomen de integrale Latijnse tekst van de statuten); tevens Duitse, Engelse, Franse en Italiaanse uitg.

LE TOURNEAU, Dominique: Het Opus Dei. Spiritualiteit, organisatie en activiteiten, Parijs, 1985; Ned. uitg. 1989.

MESSORI, Vittorio: Opus Dei. Een onderzoek, Milaan 1994; Ned. uitg.1997.

RODRIGUEZ, Pedro; OCARIZ, Fernando; ILLANES, José Luis, Opus Dei in the Church, , Madrid, 1993, Engelstalige uitg. Princeton, 1994.

Het tijdschrift *Studia et Documenta* is een jaarlijkse publicatie gespecialiseerd in de geschiedenis van het Opus Dei en het leven van de heilige Jozefmaria. Voor nadere gegevens wordt verwezen naar **Romana** (www.romana.org), het officiële bulletin van de prelatuur dat halfjaarlijks verschijnt. Romana geeft uitgebreid informatie over de stand van zaken van de prelatuur van het Opus Dei in de hele wereld: benoemingen in bestuursorganen, opening van nieuwe centra, activiteiten van de apostolaatswerken, etc. Romana wordt gepubliceerd in het Engels, Italiaans en Spaans en distributie geschiedt via abonnementen. Meer informatie is te vinden op de website.